



NOVADNIEKS

CETURTDIEN,
1990. gada 1. novembrī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 130 (6133)
Maksā 3 kap.

RAJONA PANORĀMA

Preiļu siera rūpnīcas šajās dienās notikušajā darba kolektīva konferencē nolemts, ka uzņēmums ar 1991. gada 1. janvāri atdalās no agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» un iegūst pilnīgu juridisko un ekonomisko patstāvību, kā tas bija līdz 1987. gadam. Toreiz siera rūpnīcu patvaļīgi pievienoja topošajai agrofīrmāi.

Laiks starp Miķeļiem un Mārtiņiem latviešiem bija īpašs. Tas bija Dvēseļu laiks, kad migla ir drēgna un auksta, reizēm pat silta, un tad gadās, ka tā sāk kamolos vēlies. Tā veļas un veļas, līdz savēlas par veļiem.

Tagad, veļu laikā, mēs esam un aizdedzinām svečītes uz savu mīlo kapiem. Svečīšu vakari jau ir bijuši Silajānu kapsētā, piederīgos atcerējušies Līvānos, Pelēcos, Preiļos, kā arī citur.

30. oktobrī rajona izpilddomītejas sēžu zālē notika agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» valdes paplašinātā

sēde. Klātesošie sprieda par apvienības pārvaldes struktūras izmaiņām. Izskatīja arī vairākus kārtējos jautājumus.

Līvānu PMK notika kolektīva kopsapulce, kurā tika apspriests šīs celtniecības organizācijas tālākais liktenis. Izskanēja ierosinājums pāriet uz jaunām saimniekošanas formām, proti — veidot akciju sabiedrību. Kolektīvs uzticēja PMK priekšniekam izstrādāt pārejas programmu un iesniegt to apspriešanai visiem strādājošajiem. Paralēli tam notiks kolektīva sabiedriskās domas izpēte sakarā ar darba formām tirgus ekonomikas apstākļos.

Aglonā svētdien notika rajona kultūras darbinieku seminārs. Pirmais jaunajā darba sezonā. Tā dalībnieki piedalījās dzejnieces Naazmēr-stules simtgades svinībās, līdz ar to arī vērtējot savu kolēģu darba prasmi neatkarīgam pasākumu organizēšanā. Aglonieši tiešām bija savu pie-

nākumu augstums. Pēc mēneša kultūras darbinieki pulcēsies Stabulniekos.

Līvānu kultūras nams šoruden atsāka pasākumu ciklu «Tiem, kam pāri trīsdesmit un vairāk». Sarīkojumā piedalījās mūsu pusē mazdzirdētais ansamblis «Malēnietis», kura repertuārā — labās latviešu ziņģes.

Pagājušo nedēļu Līvānu kooperatīva «Sala» dārza mājiņās izdarītas 10 zādzības. Vainīgie ir trīs nepilngadīgie no Turku pagasta. Notiek izmeklēšana viņu saukšanai pie kriminālatbildības.

Naktī uz 25. oktobra izlauzts veikals Jersikas ciema Upeniekos. Nozagts šampanietis un cigaretes. Vainīgos meklē milicija.

Preiļu medību saimniecībai šajā medību sezonā valstij jānodod 66 aļņi. Medības rit sekmīgi: trijās nedēļās piegādāti 59 šie dižie meža zvēri. So sestdien mednieki cer valsts uzdevumu paveikt pilnīgi.

Saunas medību pirmorganizācijas biedriem 27. oktobrī medības bija veiksmīgas. Rajona apvienības «Ražība» šoferis Jurijs Smans nošāva vienu no trim aplenkajiem vilkiem. Veiksmīgajam medniekam par plēsoņu pienākas 150 rubļi, bet pirmorganizācijai — licence aļņa nometīšanai.

Milicijas sociālistiskā īpašuma izlaupīšanas apkarošanas nodaļa veic izmeklēšanu un ierosinājusi krimināllietu sakarā ar preču slēpšanu Līvānu 25. veikalā — par 1210 rubļiem.

No 31. oktobra līdz 2. novembrim republikas Lauksaimniecības ministrijas telpās (305. istabā) darbojas maizes izstāde, kur savu produkciju rāda beķeri no kolhoziem un saimniecībām. Turpat notiks arī sanāksme, kur runās par jaunākajām atziņām maizītes cepšanā un par problēmām, ar kādām saskaras tās ražotāji. Rožupiēši, vārkavieši, riebiņieši, vai jūsu produkci-

ja turas līdzās labāko cepēju veikumam?

Sodien rajona izpilddomītejas sēžu zālē uz konferenci sapulcējušies Latvijas Lauksaimnieku savienības rajona biedrības pārstāvji. Viņi spriež par savienības veikumu gada laikā un lemj, kas rajona biedrību pārstāvēs LLS otrajā kongresā Rīgā. Pēc kongresa rajona konference darbu turpinās.

Jēkabpils autobusu parka direktora vietnieks I. Lavriņovičs, kurš nesena apmeklēja Līvānus, pilsētas izpilddomītejas priekšsēdētāju J. Znotiņu nostādīja fakta priekšā: sakarā ar gaidāmo degvielas cenu paaugstināšanu, kā arī ar transporta izdevumu sadārdzināšanos autobusu parks izstrādā divus braukšanas maksas variantus, to vidū arī — par braukšanu pilsētas autobusos. Cik līvāniešiem nāksies maksāt par braukšanu 10. un 11. maršruta autobusos, tagad pateikt grūti, taču viens nu gan ir skaidrs — vairs ne 5 kapeikas.

Lauki mostas jaunai dzīvei

Stāsta Stabulnieku pagasta padomes un izpilddomītejas priekšsēdētāja Monika Litauniece.

Ir tautas atmodas laiks. Un mostas arī rāmie, gadu desmitiem ar apspiestību samierinājušies lauki. To var just pēc cilvēku noskaņojuma un darbības.

Bija laiks, kad uz ciema padomes izpilddomīteju (tagad pagastu) iedzīvotāji gāja itin reti — ja ievajadzējās kādu izziņu, materiālās dabas lūgumu nebija. Tagad visi kā sazvērējušies nāk un prasa būvmateriālus. Par to būtu jāpriecājas: kolhozieki vēlas remontēt savas viensētas, tātad — arī tajās dzīvot, ne prājam mukt, bet zemiekiem līdz mūža galam. Bet būvmateriālu gribētājus esam spiesti apbēdināt — nav ne šifera, ne cementa, ne kriegeli, ko viņiem dot. Vēl pirms pieciem gadiem visu to brīvi varēja nopirkt Rezeknē, vairumtirdzniecības materiālu veikalā, arī mūsu rajona tirdzniecības bāzē, bet tagad nav nekur.

Varētu pārmett kolhoziekiem — kur jūs bijāt agrāk, kāpēc neremontējāt savas sētas, bet tagad visi reizē? Taču toreiz nebija ticības un pārliecības par dzīvošanu laukos. Jaunie devās uz pilsētām, vecie palika nikuļot savās nolaistajās sētās. At-

ceresimies: ja kolhozieki kūtiņā atrada «lieku» mājlopu (bija noteikts, cik un kādus lopus var turēt), to nekavējoties vajadzēja likvidēt. Pat slaucamās govīs taisījās liegt turēt — ar pienu apgādāšot kolhozs.

Lai arī nav būvmateriālu kolhozieku sētu remontam, bet katrā kūtiņā ir lopi. Pašam un valstij. Pienu un gaļas pārdošanas plānus kolhozieku sētas pārpilda. Lopus audzē arvien vairāk. Pat pedagogi. Taču te kārtējā bēda — trūkst kombinētās lopbarības. To par nodoto pienu un lopiem valsts vairs nepārdod.

Nav šaubu, ka līdz šim viens no iemesliem viensētu iznikšanai laukos bija sliktie ceļi. Pavasaros un rudenos nomalās sādās varēja nokļūt tikai ar traktoru. Mūsu, Kirova kolhoza vadība par ceļiem rūpējās pa īstam, un ceļi ir labi. Liela to daļa — asfaltēta, pārējie — grantēti. Kā saka, artērijas kārtībā, tagad veido kapilārus — ceļus uz kolhozieku sētām. Ja laukos būs ceļi, būs arī dzīvotāji.

Iedzīvotāju skaits pagasta robežās nesamazinās. Pēdējā laikā atbraucēju no citiem apvidiem rēķins pat pieaug. Darba spēka kolhoza pietiek. Un tas ir labi.

Pēc kolhozu apvienošanas tie ciemati, kuri nekluva par centrālajiem, savu nozīmi zaudēja, sāka panīkt. Bet mūsu Dravnieku ciemats visu laiku attīstās. Te sacēlušies mājas kolhozieki, būvē arī kolhozs. Slavējamas ir Kirova kolhoza vadības rūpes dzīvojamās mājas būvēt ne centrā, bet tuvāk cilvēku darba vietai. Tādas uzceltas Grandānos pie lopu novietnēm. Paredzēts būvēt arī pie citām fermām.

Lauki mostas jaunai dzīvei. Cilvēki kļuvuši darbīgāki, strādīgāki. Griņ dzīvot labāk. Un ļoti žēl, ka vietējā vara šajā nabadzības laikā viņiem bieži vien nevar palīdzēt.

Bet lauku cilvēks ir apdomīgs. Viņš palamājas par dzīves neēdībām, pasūkstās, bet ar roku iesāktajam darbam neatmet, strādā. Viņš ir pašpalīdzīgs un izturīgs. Viņam ir pašatbildība un paškontrolē — galvenais, kas vajadzīgs saimniekošanai. Šis īpašības pilnībā saskatu sava pagasta ļaudīs, ticu, ka viņi grūtos dzīves pārbaudījumus izturēs. Lauki atdzims.

Monika, Litaunieces stāstījumu pierakstīja

Jānis Gurgons

Rajona Tautas deputātu padomes sesijai gatavojoties

Mūsu priekšlikumi

Līvānu 1. vidusskolas 1. — 4. klašu skolotāju priekšlikumi, apspriežot «Novadaiekā» publicēto projektu «Izglītības attīstības pamatvairzieni Preiļu rajonā»:

1. Macības 1. klasē uzsākt no 7 gadu vecuma;

2. Atbalstām ieteikumu, ka ir iespējama brīva skolēnu plūsma starp klasēm, atbilstoši katra skolēna attīstības līmenim;

3. Uzskatām, ka pašreizējos apstākļos nav iespējama kvalita-

tīva skolēnu zināšanu apguve mājās;

4. Ikvienā skolā nepieciešams ārsts psihologs.

Līvānu 1. vidusskolas 1. — 4. klašu skolotāji



- Līvānu eksperimentālās koka konstrukciju rūpnīcas
- skaidu plākšņu ceļš deviņos mēnešos strādājis normāli.
- Vajadzīgajā daudzumā skaidu plākšnes piegādātas mājās
- ju būves ceļam un citiem patērētājiem.
- ATTELĀ: uz teicami ceļā strādā auto iekrāvēja vadītājs Aleksandrs Savļevičs. Viņš darbojas gatavās produkcijas iekrausnā un reizē ir brigadieris koksnes drupināšanas iecirknī.

J. SILICKA foto

Rajona sociāli ekonomiskā attīstība 1990. gada 9 mēnešos

Kopējais mazumtirdzniecības preču apgrozījums valsts un kooperatīvajā tirdzniecībā 1990. gada 9 mēnešos sasniedza 58 miljonus 252 tūkstošus rubļu. Mazumtirdzniecības preču apgrozījuma kopējais salīdzinājums ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu palielinājās faktiskās cenās par 12%.

Visa mazumtirdzniecības preču apgrozījuma plāns izpildīts par 109,0%, sabiedriskās ēdināšanas tīkla preču apgrozījuma plāns — par 108,2%.

Galvenā tirdzniecības organizācija — rajona patērētāju biedrību savienība 1990. gada 9 mēnešu plānu izpildījusi par 107,5%. No kopējā mazumtirdzniecības preču apgrozījuma 1990. gada 3. ceturksnī pēc komercenām realizētas preces par 264 tūkstošiem rubļu.

Iezīvotājiem sniegto maksas pakalpojumu apjoms 1990. gada 9 mēnešos sasniedza 4,7 miljonus rubļu un, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, palielinājies par 9%.

Strādājošie iegādājušies darba vietās dažādus materiālus un izstrādājumus par 1,2 miljoniem rubļu.

Pavisam rajonā 1990. gada 9 mēnešos uzceltas dzīvojamās mājas ar 6,4 tūkstošu kvadrātmetru kopējo (lietderīgo) platību, kas ir par 51% mazāk nekā 1989. gada attiecīgajā laika periodā.

Ekspluatācijā netika nodotas plānā paredzētās dzīvojamās mājas Preiļu rajona izpildkomitejā (2650 m²), dzīvnieku maksīgās apsekošanas stacijai (3061 m²), rajona izglītības nodaļai (380 m²).

Uz 1990. gada 1. oktobri rajonā darbojās 47 kooperatīvi, kuros strādāja 888 cilvēki.

1990. gada 9 mēnešos Preiļu rajonā iebrauca 1135 cilvēki, tai skaitā pieaugušie — 990 cilvēki. Izbrauca 1261 cilvēks, tai skaitā 992 pieaugušie. Tas nozīmē, ka migrācijas rezultātā rajona iedzīvotāju skaits samazinājās par 126 cilvēkiem.

No ārpus republikas iebraukuši — 91 cilvēks, izbraukuši — 144 cilvēki.

1990. gada 9 mēnešos dzimuši 522 cilvēki, miruši — 496.

LAUKSAIMNIECĪBA

Uz 1990. gada 22. oktobri rajonā novākti 25625 hektāri graudaugu un pākšaugu kultūru, kas sastāda 88% no graudaugu sējumu platības. No 1 hektāra novāktās platības iegūts 25,4 cmt graudu (pagājušā gada attiecīgajā periodā 26,5 cmt). Kartupeļu norakti 411 hektāru platībā jeb 96% stādījumu platības. Dārzeni novākti no 63% sējumu platību, garškiedras lini — 71% sējumu platību.

Līdz 22. oktobrim iepirkta 1062 tonnas kartupeļu (pagājušajā gadā 3389 tonnas), 417 tonnas dārzeņu (528 tonnas), 101 tonna augļu un ogu (850 tonnas).

Līdz 22. oktobrim uz katru nosacīto liellopu vienību bija sagādāti, skaitot barības vienības, 12,3 centneri lopbarības (pagājušajā gadā — 18,5 cmt).

Nelabvēlīgs stāvoklis lopu nodrošināšanā ar barību izveidojies kopsaimniecībās «Dubna», «Silajānī», «Vagnagī», Leņina kolhozā, kur uz katru nosacīto liellopu sagatavots attiecīgi 8,5; 8,3; 8,7; 8,9 centneri barības.

Līdz 22. oktobrim ziemāju kultūras iesētas 2559 hektāru platībā jeb 21% no plāna. Rudens aršana paveikta 9821 hektāru platībā no plānā paredzētajiem 23870 hektāriem.

Lopkopības produktu ražošanu kopsaimniecībās un padomju saimniecībās (ieskaitot no iedzīvotājiem pēc līgumiem iepirkto produkciju) raksturo šādi dati:

| | Par 9 mēnešiem | |
|--------------------------|----------------|----------|
| | 1989. g. | 1990. g. |
| Gaļa (dzīvsvārā), tonnās | 10141 | 10655 |
| Piens, tonnās | 54269 | 52900 |
| Vastu olas, tūkstošos | 6570 | 5738 |

Vidējais piena izslaukums no vienas govs kopsaimniecībās un padomju saimniecībās 1990. gada 9 mēnešos salīdzinājums ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu samazinājies par 124 kilogramiem jeb par 4%.

Produktīvo lopu skaits kopsaimniecībās un padomju saimniecībās bija šāds:

| | (tūkstošos) | | |
|---|-------------|----------------------------------|-----|
| | 1. oktobrī | | |
| | 1989. g. | 1990. g. | |
| Liellopi | 44,1 | 42,8 | |
| tai skaitā govīs | 14,3 | 13,9 | |
| Cūkas | 50,2 | 42,6 | |
| Altas | 0,7 | 0,8 | |
| Galveno lopkopības produktu iepirkums visu kategoriju saimniecībās bija šāds: | | | |
| | 9 mēneši | 1990. g. 9 mēneši | |
| | 1989. g. | 1990. g. | |
| | | % salīdz. ar 1989. g. 9 mēnešiem | |
| Lopi un putni (dzīvsvārā), tonnās | 10328 | 10784 | 104 |
| Piens, tonnās | 54347 | 53376 | 98 |
| Olas, tūkstošos | 6315 | 5203 | 82 |

1990. gada 9 mēnešos kontraktācijas līgumi par piena, lopu un putnu, olu pārdošanu rajonā nav izpildīti.

Lopu un putnu pārdošanas kontraktācijas līgumus 9 mēnešos nav izpildījušas 14 saimniecības, piena — 14, olu — 1.

Salīdzinājums ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu, lopu un putnu pārdošanu samazinājušas 9 saimniecības, piena pārdošanu — 14, olu pārdošanu — 1.

RŪPNIECĪBA

Rajona rūpniecībā līgumsaistības 1990. gada 9 mēnešos izpildītas.

Rūpnieciskās ražošanas apjoms, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo periodu, samazinājies par 1,1%, darba ražīgums pieaudzis par 1,9%.

Ražošanas un darba ražīguma augšanas tempus pa uzņēmumiem raksturo sekojoši dati:

| | 1990. gada 9 mēneši % salīdz. ar 1989. g. 9 mēnešiem | | |
|---|--|-------------------------------------|--|
| | ražošanas apjoms | darba ražīgums | |
| Kopā rajonā tai skaitā: | 98,9 | 101,9 | |
| Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca | 100,6 | 104,1 | |
| Līvānu kūdras fabrika | 88,6 | 89,9 | |
| Līvānu stikla fabrika | 94,6 | 99,5 | |
| Līvānu celtniecības materiālu un konstrukciju kombināts | 105,7 | 104,9 | |
| Rajona rūpniecības uzņēmumos tautas patērētāja preces 1990. gada 9 mēnešos saražotas par 9,9 miljoniem rubļu. Tautas patērētāja preču ražošanu pa svarīgākajām grupām raksturo sekojoši dati: | | | |
| | Ražots 1990. g. 9 mēnešos (tūkst. rbļ.) | Plāna izpildes % 1990. g. 9 mēnešos | 1990. g. 9 mēneši % pret 1989. g. 9 mēnešiem |
| Tautas patērētāja preces | 9861 | 105,0 | 102,4 |
| Nepārtikas preces tai skaitā pārdošanai iedzīvotājiem | 7255 | 103,0 | 100,9 |
| Pārtikas preces | 5479 | 105,8 | 102,6 |
| Pārtikas preces | 2606 | 111,1 | 106,8 |
| Svarīgāko rūpniecības produkcijas veidu ražošanu raksturo šādi dati: | | | |
| | Ražots 1990. g. 9 mēnešos | Plāna izpildes % 1990. g. 9 mēnešos | 1990. g. 9 mēneši % pret 1989. g. 9 mēnešiem |
| Kieģeļi, milj. nosacīto kieģeļu | 24,0 | 107,6 | 106,7 |
| Keramikas, tūkst. m ² | 103,3 | 109,9 | 105,3 |
| Lopbarības lizīns, tonnās | 2455 | 100,5 | 100,9 |

| | | | |
|---|------|-------|-------|
| Premiksi, tonnās | 5028 | 97,6 | 98,9 |
| Pudeles pārtikas produkc., milj. gab. | 18,9 | 75,3 | 75,0 |
| Skirnes trauki (mazumtirdz. cenās), tūkst. rbļ. | 4940 | 102,7 | 102,3 |
| Maize un maizes izstrādājumi, tonnās | 5975 | 111,7 | 108,7 |
| Desu izstrādājumi, tonnās | 158 | 105,3 | 99,4 |
| Konditorejas izstrād., tonnās | 381 | 115,5 | 146,0 |
| Sviests, tonnās | 2270 | 100,0 | 86,1 |
| Siers, tonnās | 3831 | 101,3 | 97,2 |
| Ciete, tonnās | 101 | 67,3 | 39,1 |
| Linšķiedra, tonnās | 665 | 103,6 | 88,2 |
| Kūdras ieguve, tūkst. tonnās | 144 | 67,0 | 61,8 |

Daži rajona rūpniecības uzņēmumi nepaveica noteiktos uzdevumus produkcijas izlaide noteiktajā sortimentā. Līvānu stikla fabrika nesaražoja pudeles pārtikas produkcijai 6,2 milj. gab., Līvānu kūdras fabrika atpalika kūdras ieguve par 71 tūkst. tonnām, agrofirma «Sarkanais Oktobris» Preiļu cietes rūpnīca nesaražoja 49 tonnas cietes. Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca nesaražoja 122 t premiksus.

KAPITĀLĀ CELTNIECĪBA

1990. gada 9 mēnešos par valsts kapitālieguldījumiem, kooperatīvo uzņēmumu, organizāciju un kopsaimniecību līdzekļiem nodoti ekspluatācijā pamatfondi 13286 tūkstošu rubļu kopvērtībā jeb 49% no gada plāna. Apgūti kapitālieguldījumi 21197 tūkstošu rubļu apmērā jeb 66% no gada limita.

Agrofirmā «Sarkanais Oktobris» ekspluatācijā nodota cūku ferma 80 lopu vietām, liellopu ferma 292 lopu vietām, kartupeļu glabātuve — 1000 tonnām, kopsaimniecībā «Galēni» — minerālmēslu noliktava 2000 tonnām. Nodotas ekspluatācijā skābarības tvertnes — kopsaimniecībā «Nākotne» — 2182 m³, kopsaimniecībā «Galēni» — 1090 m³, kopsaimniecībā «Līvāni» — 72 m³.

Leņina kopsaimniecībā netika nodota ekspluatācijā plānā paredzētā liellopu ferma 150 lopu vietām, kopsaimniecībā «Jersika» — remontdarbnīcas — 157 nosacītajiem remontiem, rupjās lopbarības šķūnis — 500 tonnu vienlaicīgai uzglabāšanai.

Līgumdarbu organizācijas 1990. gada 9 mēnešos pašu spēkiem veikušas līgumdarbus 24048 tūkstošu rubļu kopsummā, kas ir par 9% mazāk nekā 1989. gada 9 mēnešos. Noteiktais līgumdarbu apjoms pašu spēkiem izpildīts par 91%.

Atsevišķu celtniecības organizāciju darbības pamatradītājus raksturo sekojoši dati:

| | 1990. g. 9 mēneši % salīdz. ar 1989. gada 9 mēnešiem | | |
|--|--|---|----------------|
| | Pašu spēkiem veikto līgumdarbu apjoma plāna izp. % | pašu spēkiem veikto līgumdarbu kopējais | darba ražīgums |
| Kopā rajonā tai skaitā: | 91 | 91 | 95,7 |
| 21. pārvietojamā mehanizētā kolonna | 99,96 | 85 | 91 |
| Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācija | 85 | 79 | 85 |
| Līvānu pārvietojamā mehanizētā kolonna | 96,7 | 92 | 91 |
| Republikāniskā projektēšanas un mājbuves tresta Līvānu eksperimentālā koksnes konstrukciju rūpnīca | 86 | 93 | 98,8 |
| Preiļu dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienība | 105 | 90 | 103,1 |
| Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvalde | 110 | 93 | 90 |
| Specializētā pārvietojamā mehanizētā kolonna | 106 | 107 | 121 |
| Līvānu pilsētas dzīvokļu un komunālās saimniecības pārvalde | 51 | — | — |

SAKARI

Sakaru mezglis sakaru pamatdarbības ienākumu plānu izpildījis par 101,4%. Salīdzinājums ar 1989. gada 9 mēnešiem ienākumu apjoms samazinājies par 0,1%.

Rajona statistikas nodaļa

Latgales Atturības asociācija

5. oktobrī Rēzeknē notika atturīga dzīves veida piekritēju Latgales asociācijas dibināšanas konference. Konferencē piedalījās ap 100 delegātu no Balvu, Ludzas, Jēkabpils, Daugavpils, Rēzeknes un Preiļu rajoniem un pilsētām. Preiļu rajonu pārstāvēja Līvānu atturības kluba «Gaisma» biedri.

Atturīga dzīves veida piekritēju Latgales asociācijas dibināšanas konferences dalībnieki savās uzstāšanās ar satraukumu atzīmēja jaunu, strauju alkoholiskās situācijas saasināšanos un alkoholisma negatīvo seku palie-

lināšanos. Konference uzskatīja par neattaisnojošu valdības, sabiedrisko organizāciju, masu informācijas līdzekļu darba pavājināšanu pretalkohola politikas realizēšanā un aicina pastiprināt cīņu ar šo bīstamo ļaunumu.

Pretalkohola propagandas šķūņa periodā republikā bija sasniegti zināmi rezultāti. Taču palika neizpildīti daudzi leplānotie pasākumi, nebija izstrādāta pretalkohola pasākumu programma, pretalkohola darba organizēšanai netika iedalīti līdzekļi. Neskatoties uz pretalkohola likumdošanu, valdība ievērojami palie-

lināja alkoholisko dzērienu pārdošanu.

Konferences dalībnieki atbalstīja Rēzeknes Atturības biedrības iniciatīvu — apvienot visus Latgales atturīga dzīves veida piekritējus vienai pret tautas apdzirdīšanu. Asociācijas mērķis — apvienot atturības piekritēju spēkus Latgalē, saglabājot asociācijā ietilpstošo biedrību, organizāciju, klubu un to apvienību, citu formējumu pilnīgu patstāvību, koordinējot to darbību uz savstarpējas saprašanās un līdztiesības pamatiem ar mērķi — pastiprināt antialkohola kus-

tību un nostiprināt atturīgu dzīves veidu. Tās pamatu veidos sabiedriskās tirdzniecības, rūpniecības un lauksaimniecības uzņēmumu un iestāžu organizācijas, kā arī skolas, jaunatnes un reliģiskie centri Latgalē.

Konferences dalībnieki vienprātīgi atzīmēja, ka noturīgas pretalkohola sabiedrības izveide, izpratne, ka atturīgs dzīves veids — skaidrs prāts, tikumība un sadzīves attiecību kultūra — ir mūsu dzīves nepieciešamība, ja mēs gribam iet uz brīvu, neatkarīgu un ekonomiski stipru, vienotu Latviju.

Konference pieņēma Latgales Atturības asociācijas Statūtus, kā arī vairākus lēmumus. Par Latgales Atturības asociācijas padomes priekšsēdētāju ievēlēja Rēzeknes pilsētas galveno narologu Jāzepu Korsaku.

Asociācijas devīze: Zilo ezeru zemes, mūsu bērnu un mazbērnu nākotne — dzīve bez alkoholiskajiem dzērieniem, cigaretēm, narkotiskajām vielām.

Un atcerēsimies: katrs piedzēries latvietis ir vislielākais noziedznieks pret savu Tēvzemi, pret savu Tautu.

Andrejs NAGLIS.

Līvānu atturības kluba «Gaisma» vadītājs



sportu. Mīlu skatuvi... Kas kaut reizi uzkāpis uz skatuves dēļiem, tam jau ir grūti nokāpt...

Ir prieks, ka meitas turpina šo manu ceļu. Ausmai Dievs devis labu balsi. 1972. gadā ar manu atbalstu nodibinājās meiteņu kvintets «Staburadze». Koncertēja Amerikā, Austrālijā, Eiropā. Nu jau kvintets izjucis. Meitenes apprecējās (man prieks, ka ar latviešiem). Arī Ausmai jau divi dēli. Taču gribējās atsākt dziedāšanu, un tā izveidojās ansamblis «City Rain».

Mums tas nav peļņas avots. Koncertos labi ja nopelnām ceļa naudu. Parasti jau vēl piemaksājam par to prieku. Ausmai vienmēr ir bijis mērķis — dziedāt Latvijā. Mums, latviešiem, šī turneja ir atgriešanās Latvijā. Bet ansamblī ir arī divi amerikāņu puīši, un arī viņi maksāja 1100 dolārus par ceļu, par to, lai te būtu.

Koncerti bija Rīgā, Talsos, Ventspilī, Liepājā. Visur mēs tīkam ļoti labi, sirsnīgi saņemti, izbraukājām Kurzemi, Latgali. Skumjš skats... Atceros: Laigale bija nabadzīga, bet pie katras mājas bija puķu dobe, bija dzīvība... Viss, kas no jauna celts, ir neglīts, nepatīkams — tā nav Latvijas seja.

Par atgriešanos! Tā var notikt tikai tai gadījumā, ja Latvijas ielās neredzēs sarkanarmiešu mēteļus. Pats esmu jau par vecu, lai kaut ko mainītu, sāktu no jauna. Bet jaunā paaudze — tā gan varētu dzīvot ar domu par atgriešanos Latvijā. Jo — kas tad ir Amerika! Tā saimnieciski iet uz leju. Pasaulē ir divi miļi — Eiropa un Japāna. Un Amerika nav visražotāja, bet — pakalpotāja zeme.

.. Es dzīvoju svešā zemē. Un man ir divas dzīves. Viena — amerikāniskā. Tur, kur es strādāju. Otra — latviskā — ģimenē, latviešu sabiedriskajos centros, nometnēs. Lai gan lielākā dzīves daļa ir pavēlta tur, un tomēr — tie ir viņi, un tie — esam mēs...

Pēc koncertiem kādas dienas te padzīvošu. Ir jāanciemo tuvinieki, arī tie, kas jau kaos: Jāaiziet pie hrāja kapa. Neesmu bijis tēva māiās. Māju tur nav vairs. Bet es aizbraukšu. Varbūt kaut ko vēl sameklēšu...

TE IR VISSIRSNĪGĀKIE CILVĒKI...

... pēc koncerta teica AUSMA LIDACE.

— Un Preiļos bija visgarākais koncerts.

— Vai grūti dziedāt latviski!

— Nē. Bet latviešu valoda ir smaga valoda, salīdzinot, piemēram, ar itāļu. Bet es dziedu tikai latviski. Un tikai latviešu publikai.

Es neesmu līdz šim bijusi Latgalē. Bet vienmēr ģimenē, no tēva pār to tikai labu esmu dzirdējusi. Un jums visiem es vēlu tikai visu labāko.

Attēlos:

- klausītāju sajūsma un Latgales ziedi — solistēm Ausmai Līdacei, Evīe Edwards, Kazimiram Upeniekam, bundziniekam Devīnam Gīles un ģitāristam Ērikam Balodim;
- Vārkavas novada dziesma — viesiem un kādreizējiem vārkaviešiem.



Koncertā, sprīdi pirms tā un pēc tā pabija SILVIJA JOKSTE, fotografēja JĀNIS SILICKIS

Es atgriezos tieši pēc četrdesmit sešiem gadiem...



... teica KAZIMIRS UPENIEKS — grupas «City Rain» («Pilsētas lietus», ASV) menedžeris, dziedātājas Ausmas Līdaces tēvs, latvietis un visu mūžu — savā sirdī, atmiņā un droši vien, arī būtībā — vārkavietis.

— 1944. gada 13. oktobrī mans ceļš veda uz Vāciju. Un nu — šī gada oktobrī — esmu atgriezies uz Latvijas zemes.

Es nāku no Vārkavas pagasta. Preiļu pilsēta man nebija sevišķi pazīstama. Pēdējās atmiņas par Preiļiem ir no 1944. gada. Bijām trīs brāļi — karavīri, un īsi pirms aiziešanas no tēva mājām bijām Preiļu baznīcā pie grēksūdzes.

1945. gadā Beļģijā kritu gūstā. Sejoja vācu bēgļu nometnēs. Dzīve Vācijā. Tur apprecējos. 1951. gadā devos uz Ameriku. Amerikā piedzima manas meitas.

Ļigi neko nezināju par savējiem. Baidījās rakstīt. Pirmo vēstuli uzrakstīju 1956. gadā, pēc Staļina nāves. Bērniņas draugam, kaut zināju, ka viņa uz to adresi nebūs. Bet cerēju, ka kāds ievēros atpakaļadresi. Tā arī bija. Tuvinieki atrakstīja.

Pirmo reizi Latvijā bija Ausma — 1975. gadā, tad — vēl pēc trīs gadiem. Nu esam te, lai koncertētu. Pats visu mūžu esmu ieinteresēts dziedāšanā, teātrī, sportā. Sāku ar



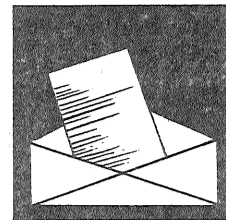
KOLOSĀLA NOSKAŅA ... valdīja šai koncertā. Saskaņa starp zāli un skatuvi, Saskaņa starp solistiem un muzicētājiem. Saskaņa starp to, kas skan, un — kas notiek uz skatuves. Vienkāršāk to varētu saukt par pārdomātu režiju — smalku un taktisku. [Kuras pēdējā laikā diez kāpēc pietrūkst pašmāju ansambļiem.]

Skanēja romantiskas, mazliet skumjas, latviskas un ne tikai latviskas melodijas. Tās mūsu viesi ir dāvējuši Amerikas, Austrālijas, Anglijas, Vācijas, Zviedrijas un nu — arī Latvijas klausītājiem.

Tas bija savāds koncerts. Nebijis. Vai ne!



*Notārojums
Kazimiram Upeniekam
Sveicam Jotipul
māmiņu
Arīme Pīlaci
Devīnam Gīles
Ērikam Balodim
Evīe Edwards
Ausmai Līdacei
Silvija Jokste*



Rindas no vēstulēm

Neesmu biedrs nevienā partijā, tāpēc nevaru spriest, kam taisnība LKP un LDDP savstarpējā strīdā par īpašumu. Tomēr šaubos, vai šodien būs daudz to, kuri ticēs, ka iespējama «neizkropļotu komunisma ideju» (P. Varminskis. «Atklāta atbilde uz atklāto vēstuli». «Novadnieks», 1990. g. 18. oktobrī. Red.) īstenošana dzīvē.

Cilvēces vēsturē bijušas neskaistāmas idejas un kustības, kas sludināja «laimes un taisnības valsts» iespējamību, bet ikviena ideja pagaisa, tiklīdz tās sludinātāji un līderi ieguva reālu varu. Esmu pārliecināts, ka arī lielākā daļa pirmo boļševiku ticēja «laimes un taisnības valsts» uzcelšanas iespējai. Taču katra utopiska ideja rada neiecietību pret citu uzskatiem (visi cilvēki nekad nedomā vienādi), un tāpēc tas vienmēr novedis pie vardarbības un diktatūras.

Laikam, taisnība vien būs vecajam Čerčilam, kurš teica, ka buržuāziskā demokrātijā ir ļoti sliktā, bet labāka par jebkuru citu iekārtu. Un tieši tāpēc, ka tā pieļauj domu un uzskatu daudzveidību, dod iespēju kautai brīvu vēlēšanu ceļā savlaicīgi nomainīt valdības.

Tā vien liekas, ka pašreiz LKP atkal aicina uz «paradīzes» taisīšanu zemes virsū.

V. GORS (Līvānos)

Mums, Līvānu iedzīvotājiem, ir sevišķi pēc šī gada 4. maija, nav saprotams, kad Preiļi tiks izārstēti no sarkanā mēra slimības (kura nobendējusi vairāk nekā 65 miljonus cilvēku). Preiļos joprojām vēl ir šādi saimniecību nosaukumi: «Sarkanais Oktobris», «Sarkanā ausma», Ļeņina, K. Marksa, Kirova, arī Ļeņinķis vēl nav novāktis.

Sevišķi smagi saslimusi «Novadnieka» redakcija (bija cerības, ka pēc LTF grupas «Dubna» raksta vairs neslimos), jo laikraksta 124. numurā 18. oktobrī atkal parādījies slimības dīgli. [Autors, acimredzot, ar to domājis P. Varminska raksta «Atklāta atbilde uz atklāto vēstuli» publicēšanu. Red.]

Uz drīzu izveseļošanu!

J. REINERTS (Līvānos)

Replika

Vai komunisti nezina likumus?

Līvānu pilsētas izpildkomiteja saņēmusi LKP Preiļu rajona komitejas ielūgumu uz mītiņu par godu Oktobra brūnotā apvērsuma Petrogradā 73. gadadienai. Komunisti iecerējuši mītiņu sarīkot Līvānos skvērā 7. novembrī plkst. 12.15. Paredzēta vainagu un ziedu nolikšana pie Piemiņas akmens. Ielūgumu parakstījis LKP Preiļu rajona komitejas birojs.

Žēl, ka birojā nav neviena zinoša cilvēka, kas pārējiem pateiktu priekšā, ka mītiņa organizēšanai nepieciešama vietējās varas atļauja. Atliek cerēt, ka Līvānu izpildkomiteja savukārt zina likumus, un tur šajā sakarā tiks pieņemts attiecīgs lēmums.

J. Brencis (Līvānos)

